

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Національна служба
здоров'я України

РЕЙТИНГ

НАЦІОНАЛЬНЕ СОЦІОЛОГІЧНЕ
ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ
ОЦІНКИ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНOSTІ
КОРИСТУВАЧІВ
ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ
РЕІМБУСАЦІЇ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

SAFEMed

Цей звіт став можливим завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) згідно з умовами контракту № AID-121-C-17-00004. Зміст цього звіту є виключною відповідальністю Management Sciences for Health і не обов'язково відображає погляди USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Photo credit: MSH / USAID SAFEMed

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Програму «Доступні ліки» було запроваджено в 2017 році. Запуск програми дозволив надати доступ пацієнтам до безкоштовних або недорогих ліків від кількох критичних захворювань. З 2019 року дією програми керує Національна служба здоров'я України (НСЗУ).

Станом на квітень 2023 року загалом 4 мільйони пацієнтів отримували свої ліки за програмою.

Програма відіграє вирішальну роль у забезпеченні доступу до якісних ліків та зниженні витрат пацієнтів під час амбулаторного лікування.

Розуміння досвіду пацієнтів, лікарів і фармацевтів має важливе значення для:

- Підвищення ефективності програми, зокрема щодо зменшення відсотку невикористаних рецептів.
- Розширення охоплення для пацієнтів, які знають про програму, але ще не мали від неї переваг.

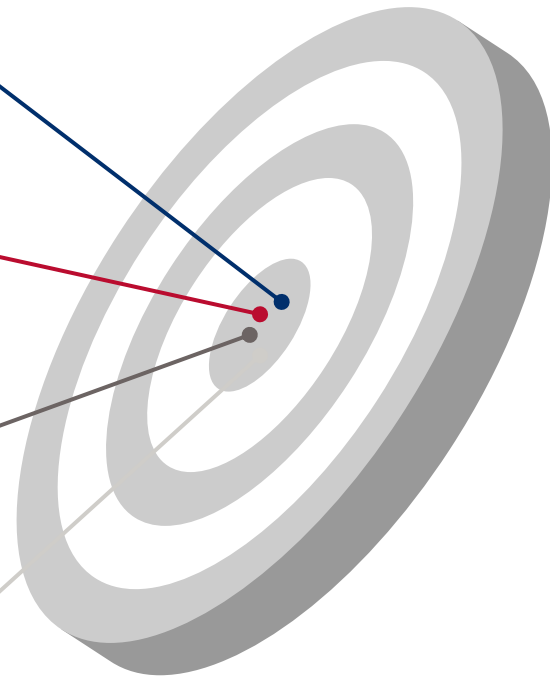
ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Серед пацієнтів, які долучені до програми, визначити, чи використовують її пацієнти та які фактори сприяють або перешкоджають використанню програми.

Серед лікарів, які долучені до програми, визначити, як лікарі в закладах первинної та вторинної медичної допомоги її використовують та які фактори сприяють чи перешкоджають використанню програми.

Серед фармацевтів, які долучені до програми, оцінити, як аптеки беруть участь у програмі та які чинники сприяють або перешкоджають їхній участі.

Визначити напрями для вдосконалення та надати рекомендації для покращення роботи та ефективності програми.

МЕТОДОЛОГІЯ

ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ

— МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ—

Використано підхід паралельних змішаних методів опитування пацієнтів, лікарів та фармацевтів.

- **Якісний :** глибинні інтерв'ю для з'ясування факторів, які впливають на використання та доступ до програми, а також досвіду, який формує задоволеність користувачів
- **Кількісний:** опитування для визначення загальних тенденцій використання програми та задоволеності нею.

— ГЕОГРАФІЯ ТА ТЕРМІНИ—

20 областей України

*3 міркувань безпеки дослідження не проводилося в Донецькій, Луганській, Херсонській, Запорізькій областях та АР Крим **

- **Якісний (глибинні інтерв'ю):** 23 липня – 2 серпня 2023. 28 міст, 4 села/сmt.
- **Кількісний (опитування):** 21 липня – 13 серпня 2023. 90 населених пунктів (у кожній області - 1 обласний центр, не менше 1 малого міста та 1 села/сmt).

— ВИБІРКА —

Стратифікована випадкова вибірка (обласні центри, малі міста в області, сільські території)

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ВИБІРКИ

Захід	Центр	Південь	Схід
Волинська	Винницька	Дніпропетровська	Харківська
Закарпатська	Житомирська	Миколаївська	
Івано-Франківська	Київська	Одеська	
Львівська	Кіровоградська		
Рівненська	Полтавська		
Тернопільська	Сумська		
Хмельницька	Черкаська		
Чернівецька	Чернігівська		
	місто Київ		

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ

Пацієнти

Мають хронічні захворювання

Знають про програму або користуються нею

Лікарі
та фармацевти

виписували або відпускали ліки за програмою «Доступні ліки»

ГЛИБИННІ ІНТЕРВ'Ю УЧАСНИКИ

	Пацієнти		Лікарі		Фармацевти	
	N	%	N	%	N	%
Захід	12	35%	3	33%	2	22%
Центр	14	41%	4	44%	5	56%
Південь	6	18%	1	11%	2	22%
Схід	2	6%	1	11%	0	0%
Всього	34	100%	9	100%	9	100%

ОПИТУВАННЯ УЧАСНИКИ

	Patients		Лікарі		Фармацевти	
	N	%	N	%	N	%
Захід	456	38%	112	38%	32	36%
Центр	516	43%	126	43%	40	45%
Південь	171	14%	42	14%	12	14%
Схід	57	5%	14	5%	4	5%
Всього	1200	100%	294	100%	88	100%

ЗБІР ТА АНАЛІЗ ДАНИХ

— ЯКІСНИЙ —

Дані були зібрані інтерв'юерами, котрі пройшли відповідне навчання, теми інтерв'ю було визначено.

— КІЛЬКІСНИЙ—

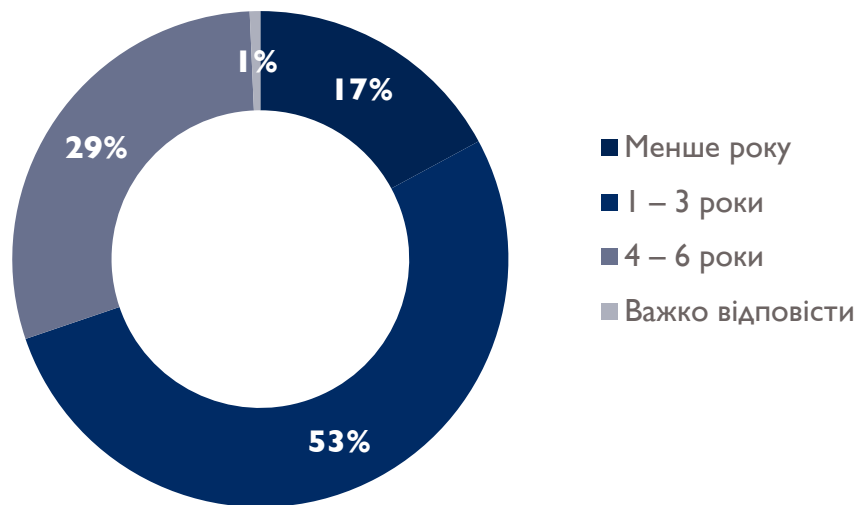
Однофакторний та двофакторний аналіз проводились у програмі SPSS.

- *Дослідження схвалено Комісією з питань етики ДУ «Центр громадського здоров'я України» (протокол №RB2023-92)*

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ
«ДОСТУПНІ ЛІКИ» ПАЦІЄНТАМИ,
ЛІКАРЯМИ ТА ФАРМАЦЕВТАМИ

ПАЦІЄНТИ: ЯК ДОВГО ВИ ОСОБИСТО КОРИСТУЄТЕСЯ ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ» ДЛЯ СЕБЕ АБО ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВАШОЇ РОДИНИ? (%)

Серед тих, хто особисто чи у кого є родичі, які мають хронічні захворювання та отримували ліки за програмою, N=1016

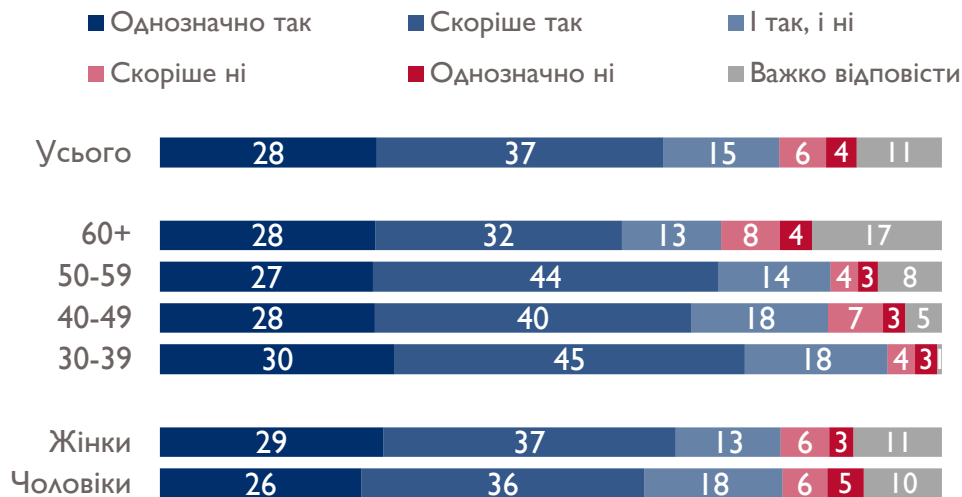
Понад 80% пацієнтів мають досвід використання програми більше одного року.

Ті, у кого є досвід використання більше двох років, повідомляють про наступні позитивні зміни:

- Електронні рецепти
- Розширений список лікарських засобів
- Зручність придбання повного курсу лікування одночасно.

Незважаючи на зростання ціни на ліки, відсоток, який відшкодовує держава, залишається незмінним.

ПАЦІЄНТИ: НА ВАШУ ДУМКУ, ЧИ ПОКРАЩИЛА ЦЯ ПРОГРАМА ЗАГАЛОМ ДОСТУП ПАЦІЄНТІВ ДО ЛІКІВ? (%)

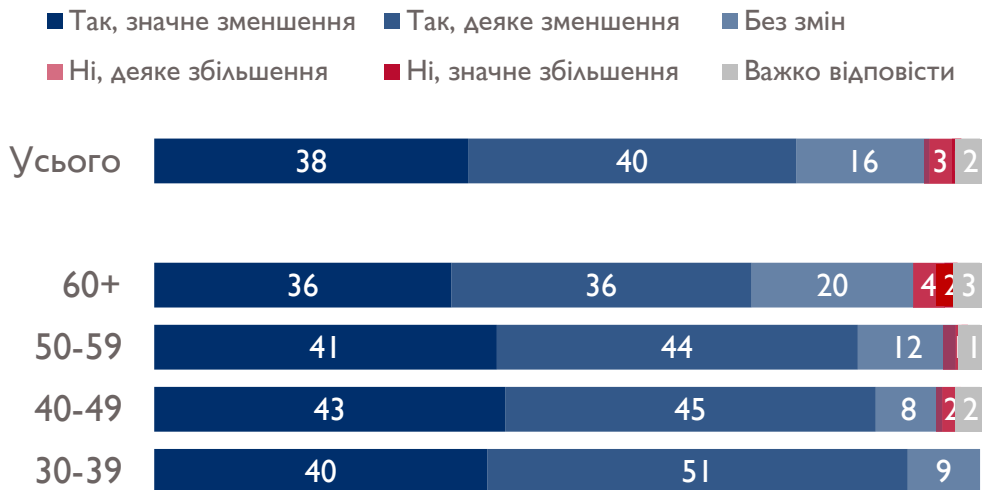
Among all patients, N=1200

Майже дві третини опитаних зазначили, що програма покращила доступ пацієнтів до ліків.

Деякі пацієнти сподіваються, що програма також знизила відсоток самолікування у людей, які раніше не могли дозволити собі ліки.

«Ця програма може знизити самолікування серед людей. Тобто, якщо вони знають, що вони можуть отримати безоплатно ліки, то вони краще звернуться до лікаря, і він їм підбере, може, якийсь препарат порекомендує, ніж людина сама піде в аптеку і буде купляти щось, тому що в неї мало грошей, але вона купить щось те, що їй не підходить»
- Пацієнт

ПАЦІЄНТИ: ЧИ ПОМІТИЛИ ВИ ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ НА ЛІКУВАННЯ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

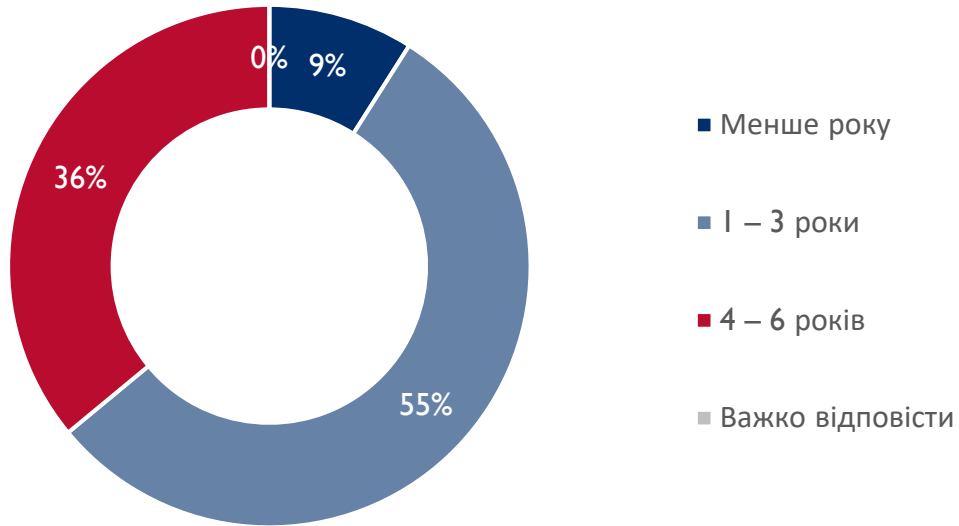

Серед тих, хто особисто має хронічні захворювання та отримував ліки за програмою, N=763 (%)

78% пацієнтів відчули зменшення витрат на лікування під час використання програми.

Старші (60+) частіше зазначали (72%), що не помітили змін у витратах, аніж пацієнти віком 30-39 років (91%)

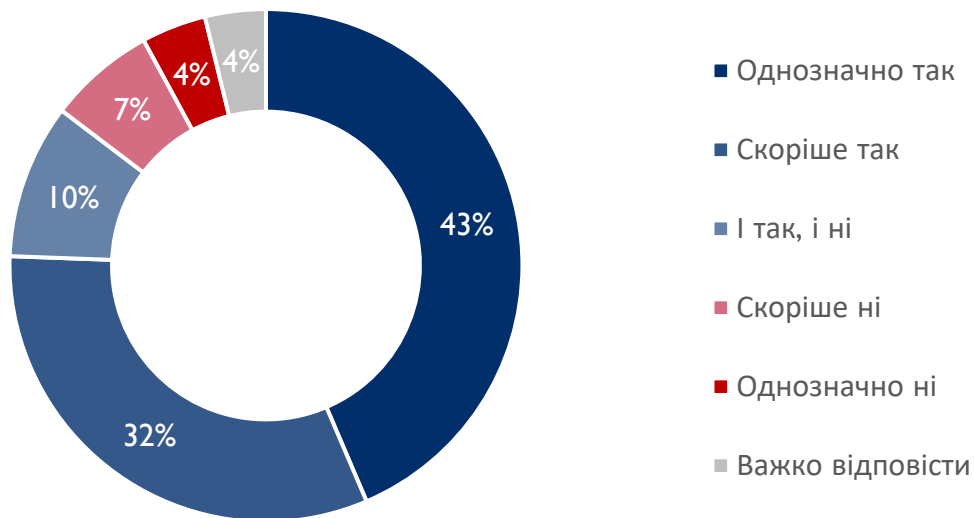
ЛІКАРІ: ЯК ДАВНО ВИ ЗНАЄТЕ І БЕРЕТЕ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

Серед усіх лікарів N=294

91% лікарів користуються програмою більше одного року

ПАЦІЄНТИ: ЧИ ПОГОДЖУЄТЕСЯ ВИ З ТИМ, ЩО ПРОГРАМА «ДОСТУПНІ ЛІКИ» ДОПОМОГЛА ЗМЕНШИТИ ВИТРАТИ ПАЦІЄНТІВ НА ЛІКУВАННЯ? (%)

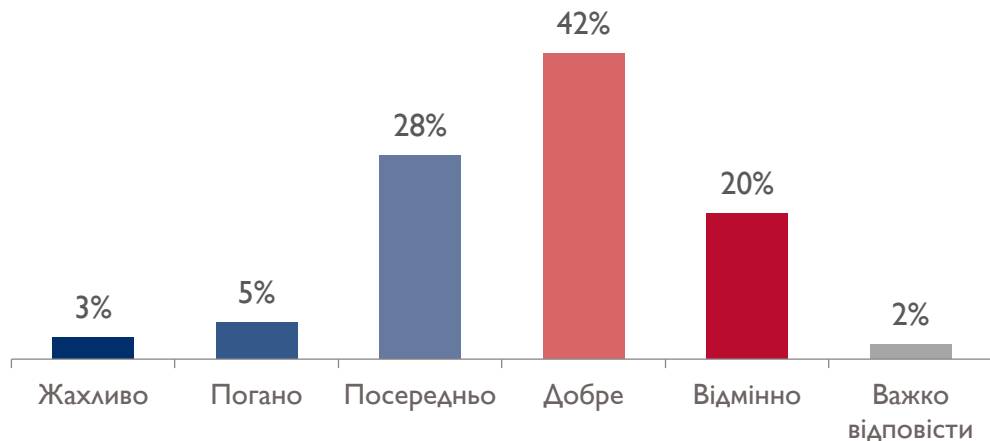

Серед усіх пацієнтів N=1200

75% пацієнтів вважають, що програма зменшила їхні витрати на лікування.

Примітно, результати опитування старших пацієнтів свідчать про меншу економію. Це може бути пов'язано з високою вартістю ліків у порівнянні з їхнім доходом.

ЛІКАРІ: ЯК БИ ВИ ОЦІНИЛИ ЗРУЧНІСТЬ КОРИСТУВАННЯ ПРОГРАМОЮ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 5 — ВІДМІННО, 1 — ЖАХЛИВО? (%)

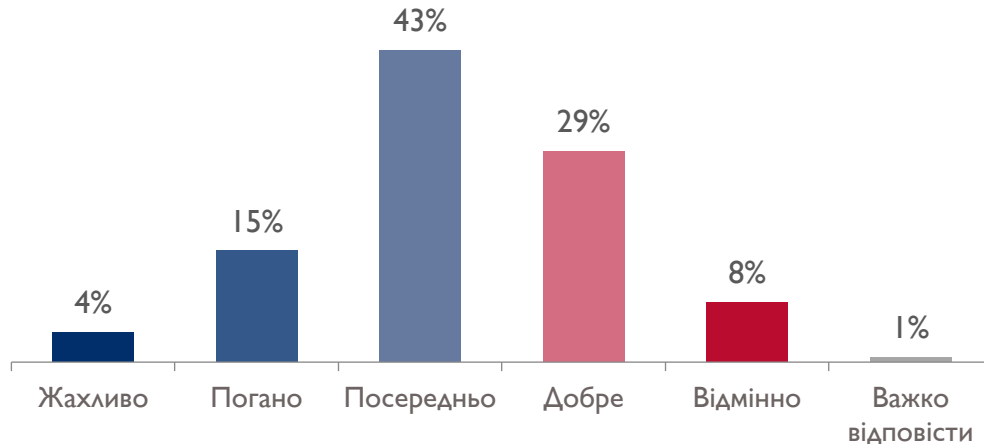

Серед усіх лікарів N=294

90% лікарів вважають програму зручною для пацієнтів у користуванні.

“Звичайно, програма спростила мені цю роботу. Пацієнтові – теж, рецепт можна зробити дистанційно, навіть без його присутності, він телефонує до нас в наші робочі години, і каже які йому потрібні препарати” – Лікар

ЛІКАРІ: ЯК БИ ВИ ОЦІНИЛИ ПЕРЕЛІК ЛІКІВ, ЯКІ ВКЛЮЧЕНО ДО ПРОГРАМИ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 5 — ВІДМІННО, 1 — ЖАХЛИВО? (%)

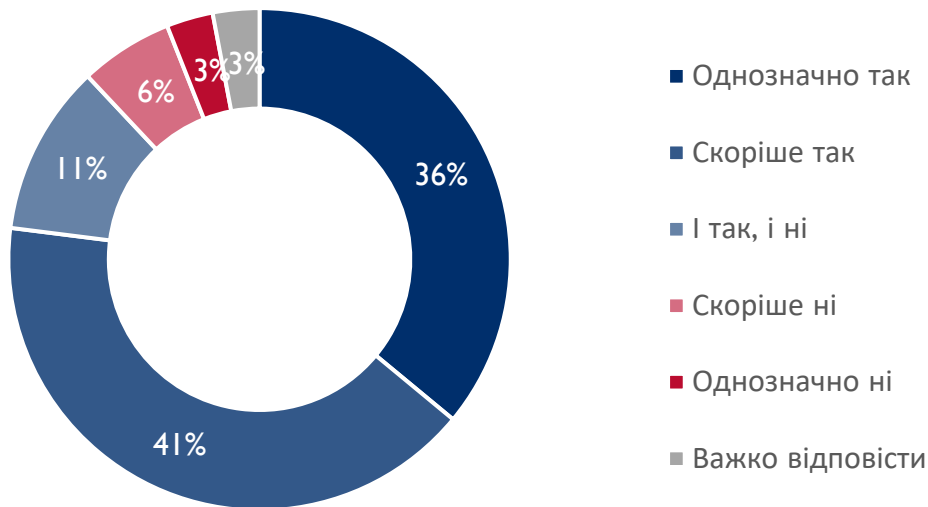
Серед усіх лікарів N=294

80% схвально оцінюють перелік ліків в програмі, АЛЕ:

- Під час глибинних інтерв'ю лікарі зазначали, що пацієнти часто потребують комбінованих препаратів, які рідко зустрічаються в програмі.

“Там де ми бачимо, що потрібно комбінований препарат, там ми, на жаль, по цій програмі виписати не можемо, оскільки комбіновані препарати поки що відсутні” - Лікар

ЛІКАРІ: НА ВАШУ ДУМКУ, ЧИ ПОКРАЩИЛА ЦЯ ПРОГРАМА ЗАГАЛОМ ДОСТУП ПАЦІЄНТІВ ДО ЛІКІВ? (%)

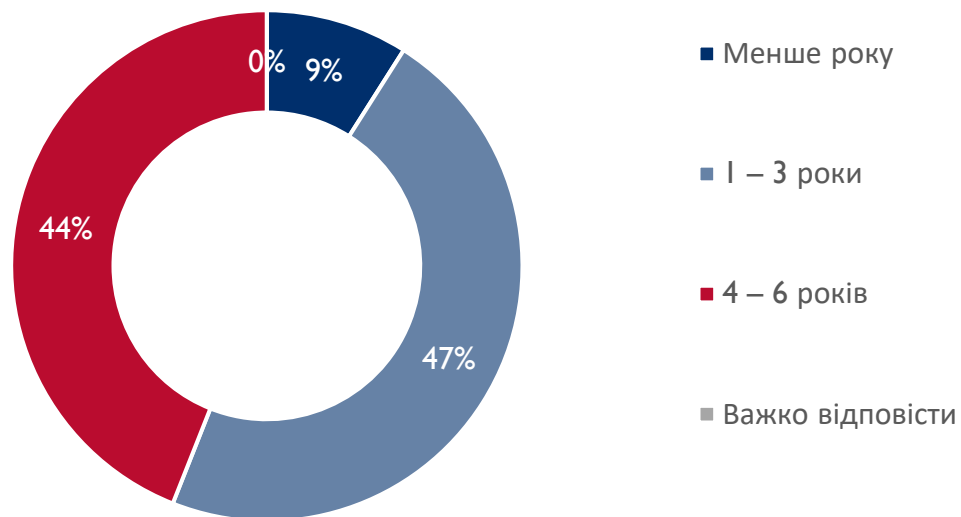
Серед усіх лікарів N=294

77% лікарів вважають, що програма покращила доступ пацієнтів до ліків. Лікарі зазначали, що тепер:

- Пацієнти можуть проходити повний курс лікування і контролювати свої хронічні хвороби
- Програма збільшує мотивацію людей пройти лікування, оскільки вони знають, що медпрепарати гарантовано будуть.

“Якщо ціна знижена – люди все таки краще розуміють, що лікування необхідне, вирішують його починати особливо коли тут є допомога від держави, люди користуються цією можливістю” - Лікар

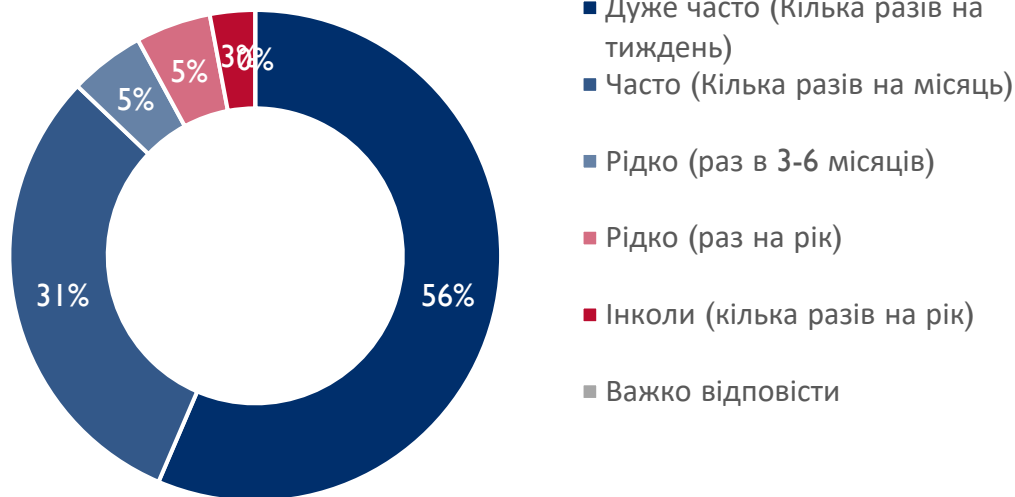
ФАРМАЦЕВТИ: ЯК ДАВНО ВИ ЗНАЄТЕ І БЕРЕТЕ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

Серед усіх фармацевтів N=88

Всі фармацевти знають про програму «Доступні ліки» і **87%** беруть в ній участь уже кілька років.

ФАРМАЦЕВТИ: ЯК ЧАСТО ВИ КОНСУЛЬТУЄТЕ ПАЦІЄНТІВ ЩОДО ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

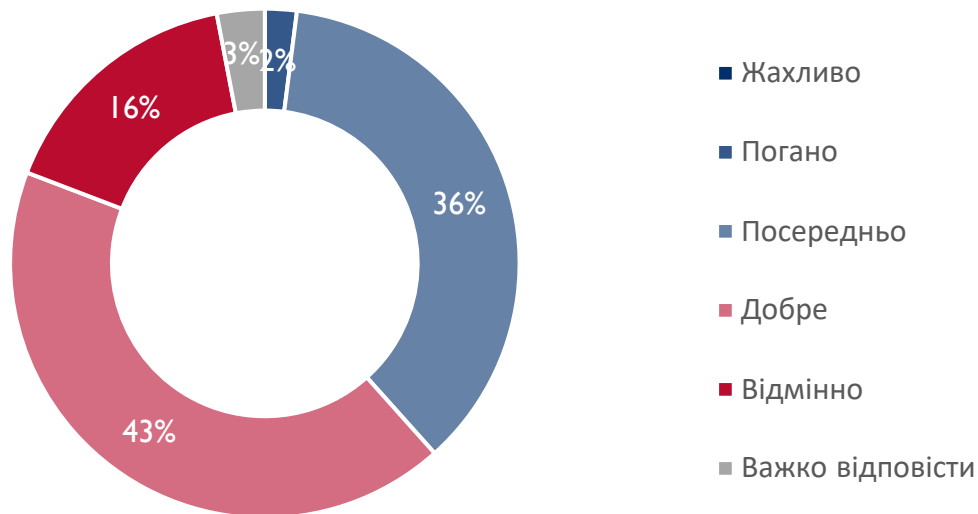
Серед усіх фармацевтів N=88

Майже 90% фармацевтів часто консультують пацієнтів щодо програми.

У пацієнтів сформувався запит на більш складні комбіновані препарати, котрі не включені до програми.

“Ну ще питають чому стільки [медикаментів] виписано, а чому стільки. Наприклад, людина брала спочатку на один місяць, а лікарі виписують на три місяці. Там, звісно, і в сумі буде більша різниця, більше клієнту треба буде платити, і даю три-чотири упаковки. Запитання виникають, але вони вирішуються”- Фармацевт

ФАРМАЦЕВТИ: ЯК БІ ВИ ОЦІНИЛИ ПЕРЕЛІК ЛІКІВ, ЯКІ ВКЛЮЧЕНІ ДО ПРОГРАМИ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 5 — ВІДМІННО, 1 — ЖАХЛИВО? (%)

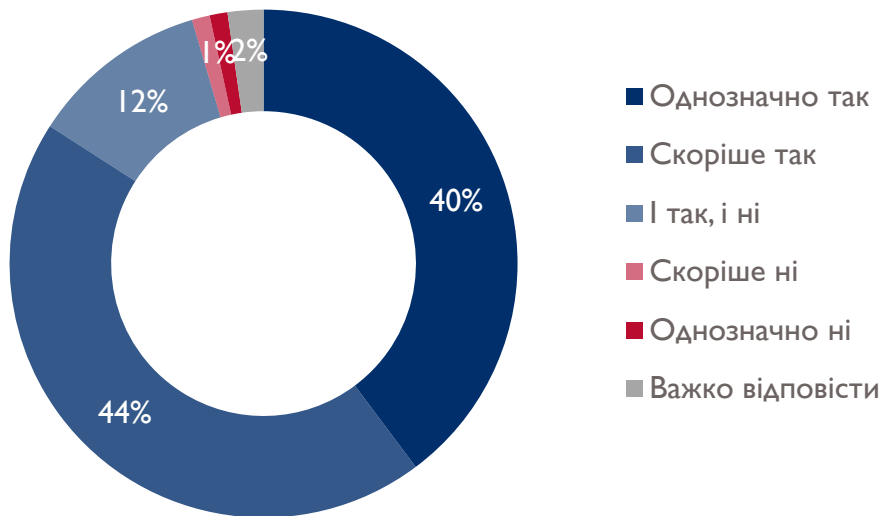

Серед усіх фармацевтів N=88

Фармацевти (94%), краще ніж лікарі (80%) оцінюють перелік ліків в програмі.

“Список ліків доповнювався, додавалися нові препарати, які знижують цукор у крові, препарати, які йдуть для астматиків, додалися препарати для розрідження крові, сечогінні препарати. Перелік захворювань був затверджений давно, просто перелік препаратів розширювався. А сама програма не мінялася” - Фармацевт

ФАРМАЦЕВТИ: НА ВАШУ ДУМКУ, ЧИ ПОКРАЩИЛА ЦЯ ПРОГРАМА ЗАГАЛОМ ДОСТУП ПАЦІЄНТІВ ДО ЛІКІВ? (%)

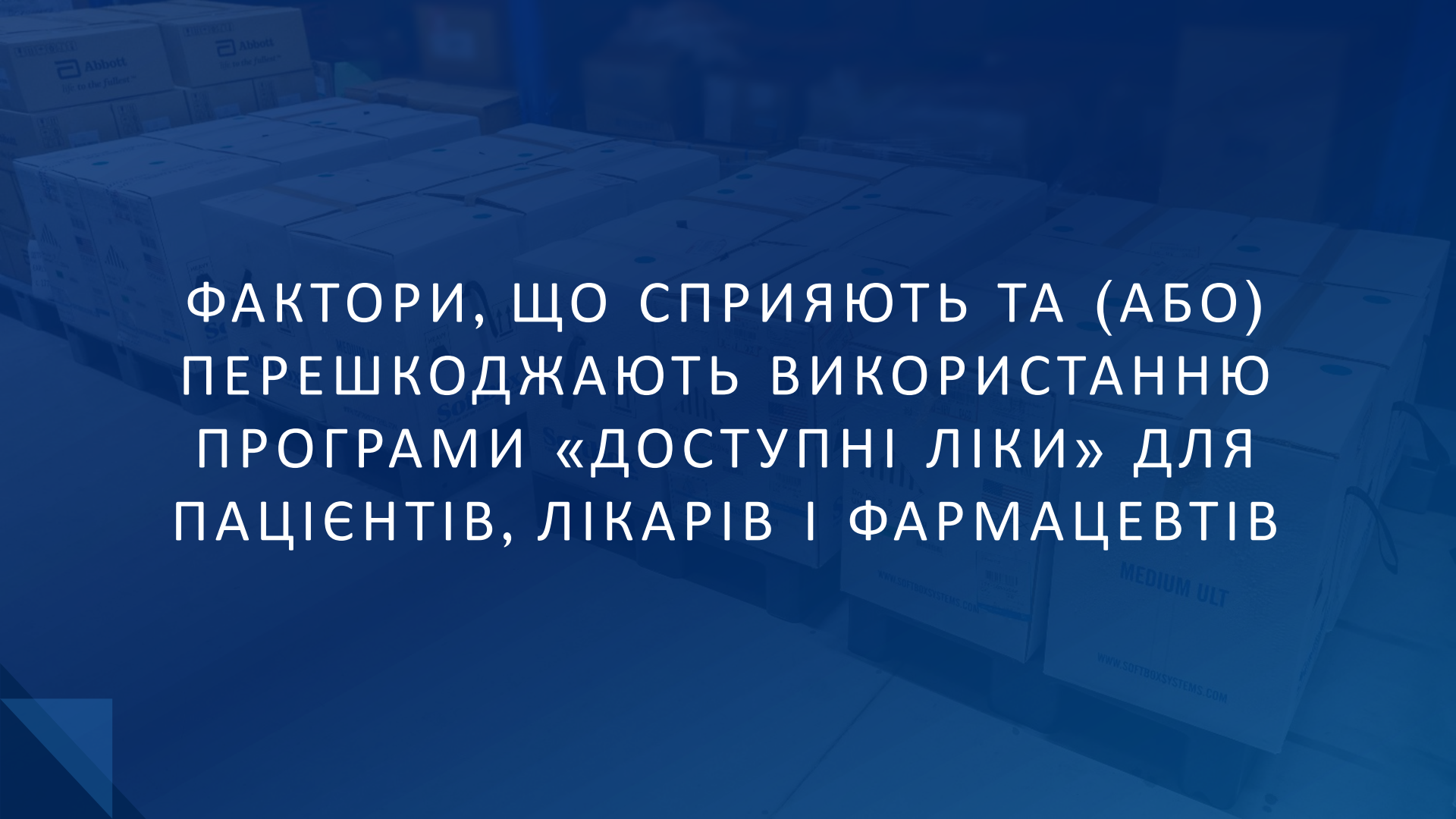

Серед усіх фармацевтів N=88

80% фармацевтів вважають, що програма покращила доступ пацієнтів до ліків.

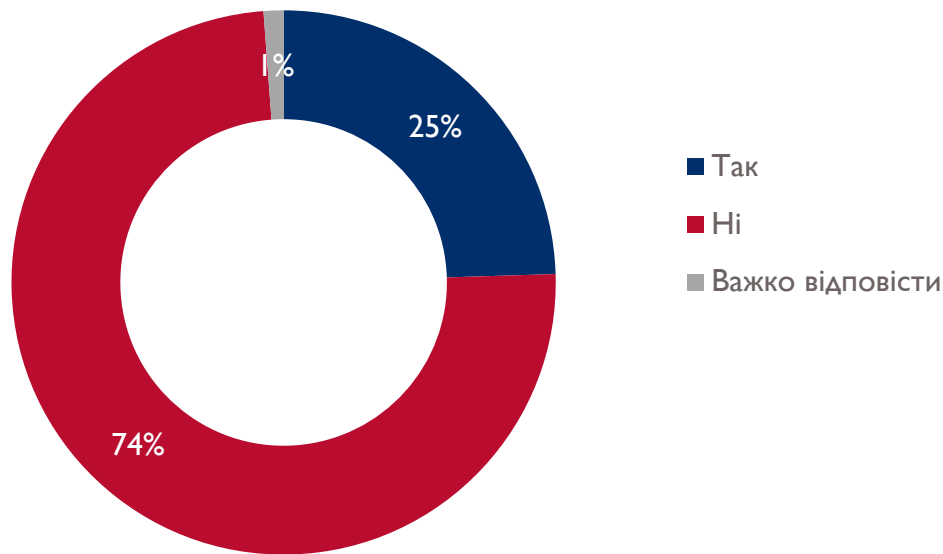
ВОДНОЧАС, щодо впливу на роботу аптек думки розділилися, з одного боку з'явилася організованість у роботі, з іншого відпуск ліків за програмою вимагає більшої уваги та зосередженості під час оформлення.

“Просто зручніше. Прийшла людина з рецептом, відпустили згідно рецепта і все, до нас абсолютно ніяких додаткових запитань чи претензій, що щось не допомогло, чи ще щось” - Фармацевт

ФАКТОРИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ТА (АБО)
ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ВИКОРИСТАННЮ
ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ» ДЛЯ
ПАЦІЄНТІВ, ЛІКАРІВ І ФАРМАЦЕВТІВ

ПАЦІЄНТИ: ЧИ БУЛИ У ВАС СИТУАЦІЇ, КОЛИ ВИ НЕ ВИКОРИСТОВУВАЛИ ВИПИСАНИЙ ВАМИ РЕЦЕПТ ДЛЯ ЛІКІВ ЗА ПРОГРАМОЮ? (%)

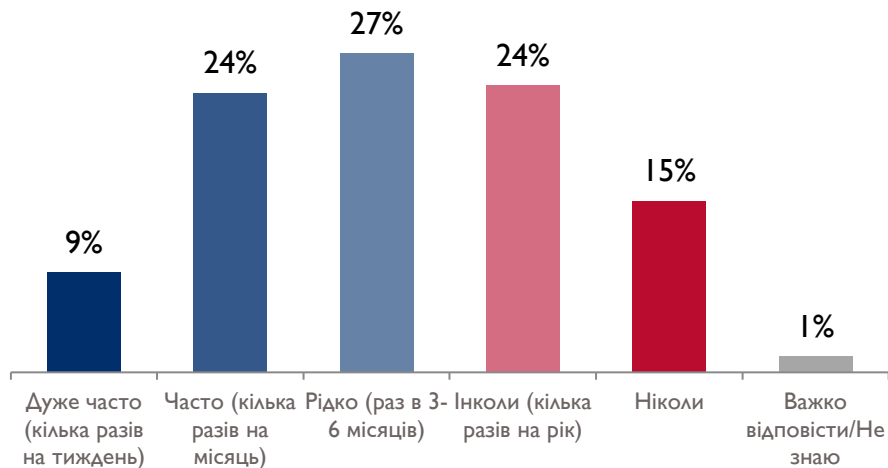
Серед тих, хто особисто чи чії родичі мають хронічні захворювання та отримували ліки за програмою, N=1016

83% пацієнтів вважають механізм отримання рецепту від лікаря зручним, АЛЕ, 25% не використовували вчасно виписаний рецепт. Головні причини:

- Прострочення через різні причини
- Відсутність фінансової можливості викупити увесь курс ліків через брак коштів

“Може протягом тижня я рецепт отоварювала не одразу в той день, коли виписали ліки, а протягом тижня, якщо там прихворіла чи ще щось” - Пацієнт

ЛІКАРІ: ЯК ЧАСТО ВИ СТИКАЛИСЯ З ТРУДНОЩАМИ З ВИПISУВАННЯМ РЕЦЕПТУ? (%)

Серед усіх лікарів N=294

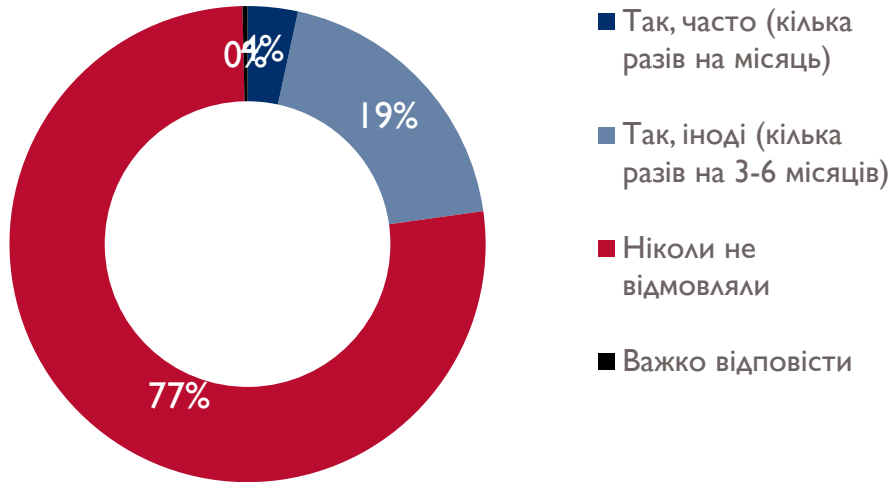
Дві третини опитаних лікарів рідко стикаються із труднощами з виписуванням рецепту.

Найчастішими причинами таких труднощів є:

- «підвисання» медичної інформаційної системи (МІС)
- відсутність Інтернету або електропостачання

«Бувало, що з технічних причин проблеми. Тоді пацієнтам треба було йти в іншу аптеку. Це у аптек в самій програмі був збій, тобто не у нашій. ... Якби з нашої сторони були якісь помилки, ми б в програмі все змінили, навіть поки клієнт знаходиться в аптеці, зробили новий рецепт і все нормально» - Лікар

ЛІКАРІ: ЧИ ДОВОДИЛОСЯ ВАМ ВІДМОВЛЯТИ ПАЦІЄНТАМ У ВИПISУВАННІ ЛІКІВ ЗА ПРОГРАМОЮ? (%)

Серед усіх лікарів N=294

Тільки 22% лікарів зазначили, що їм доводилося відмовляти пацієнтам у виписуванні ліків за програмою.

Найчастіше через:

- невміння користуватися СМС-повідомленнями
- прострочення або втрату рецепту
- відсутність ліків в аптеці

“Не було наявних препаратів в аптеці. Не було наявної дози чи кількості, тому пацієнти до нас повертались і просили переписати рецепт, бо фармацевт попросив змінити. Допомогали вирішувати ці проблеми. Смс губились, телефон губився.” - Лікар

ЛІКАРІ: ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ТОГО, ЩО РЕЦЕПТИ ПАЦІЄНТІВ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НЕВИКОРИСТАНИМИ

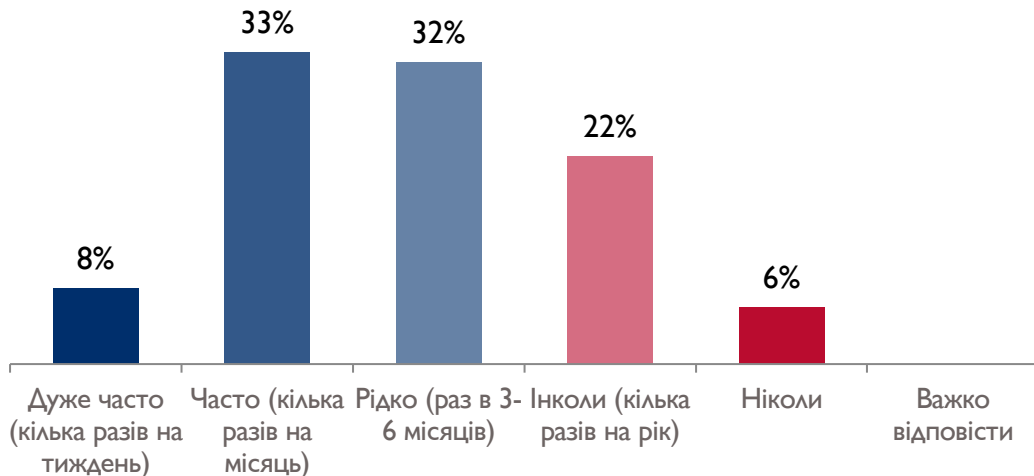
Хоча невикористані рецепти є непоширеним явищем, лікарі зазначають, що найпоширенішими причинами цього є:

- Пацієнти забувають використати рецепт;
- Волонтери надають ліки безкоштовно;
- Ліки купували рідні та друзі;
- Специфічне ставлення людини до своєї хвороби.

"Ми їм пояснювали, що дається 10 днів на погашення рецепту, вони можливо про це забували" - Лікар

"Людина спочатку загорілась, випишує все, що хоче, але потім заходить в інтернет, читає побічні дії і вирішує відміняти. Ще помічаю таких людей, яким треба все-все виписати, але наступного разу вони не приходять. Тобто не люблять підтримувати терапію" - Лікар

ФАРМАЦЕВТИ: ЯК ЧАСТО ВИ СТИКАЛИСЯ З ТРУДНОЦЬМИ ПІД ЧАС КОРИСТУВАННЯ ПРОГРАМОЮ? (%)

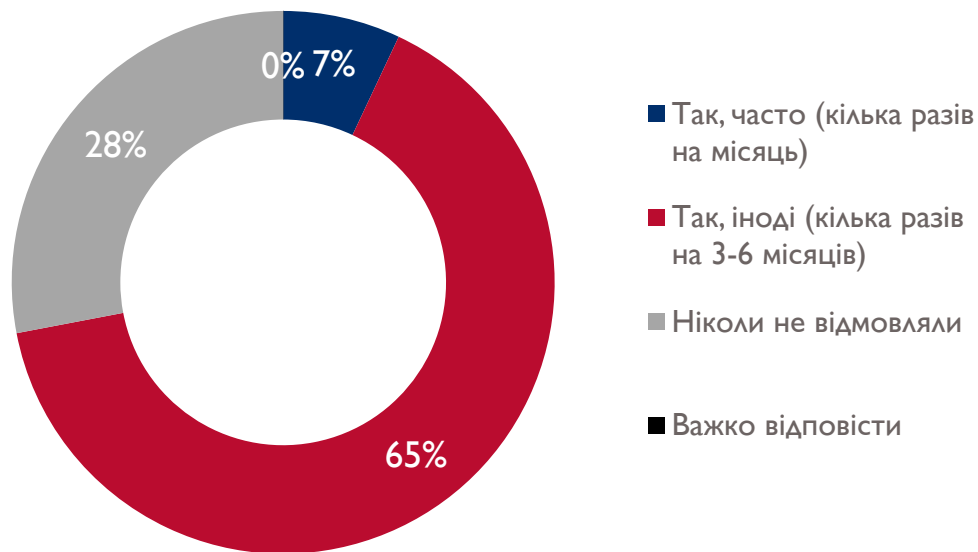
Серед усіх фармацевтів N=88

70% фармацевтів оцінюють досвід користування програмою як позитивний,

Водночас 41% кілька разів на тиждень, або на місяць стикалися із проблемами користування нею, найчастіше через технічні збої (такі як відсутність електропостачання, інтернету, «зависання» системи)

“Пацієнтів тоді просимо підійти через декілька днів, або беремо у них мобільні номери і передзвонуємо, щоб повідомити, що можна забрати, програма працює. Рецепт дійсний місяць, тому... дуже просимо, щоб люди не дотягували до кінця, щоб у них в запасі щось залишалось”- Фармацевт

ФАРМАЦЕВТИ: ЧИ ДОВОДИЛОСЯ ВАМ ВІДМОВЛЯТИ ПАЦІЄНТАМ ЧЕРЕЗ ТРУДНОЩІ З ПРОГРАМОЮ? (%)

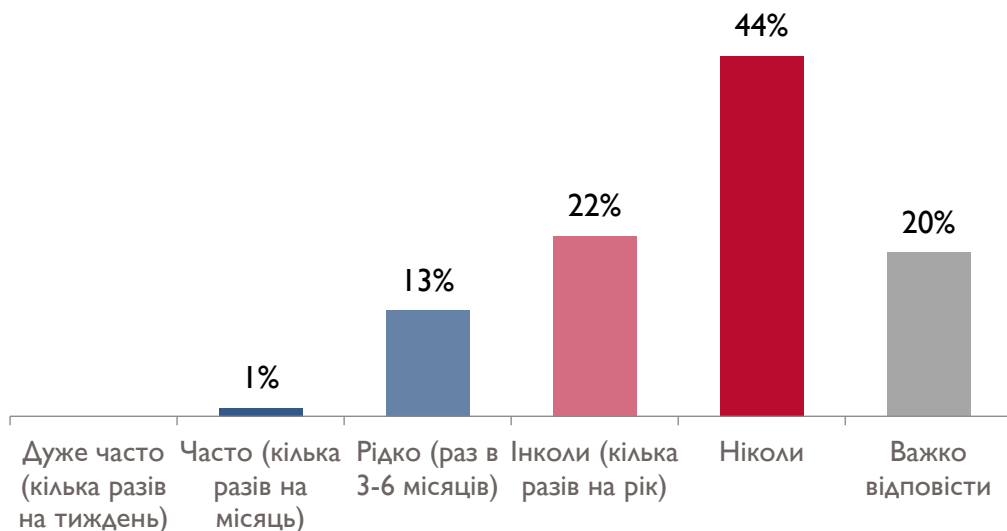

Серед усіх фармацевтів N=88

65% опитаним фармацевтам доводилося іноді відмовляти пацієнтам через труднощі з програмою (MIC).

ОДНАК, вони зазначали, що відмови також пов'язані з тим, що клієнта не влаштовує доза препарату, виписана лікарем, і тоді пацієнт вирішує усе з лікарем і повертається в аптеку.

ФАРМАЦЕВТИ: ЯК ЧАСТО У ВАС ВИНИКАЛИ ПРОБЛЕМИ З ВІДШКОДУВАННЯМ НСЗУ ЗА ПРОГРАМОЮ? (%)

Серед усіх фармацевтів N=88

Лише 1% опитаних фармацевтів вказали на часті (кілька разів на тиждень, або місяць) проблеми із відшкодуванням від НСЗУ за програмою.

35% вказали, що проблеми траплялися рідко, або інколи і 44% ніколи не мали таких проблем.

Примітно, що 20% відповіли на це питання.

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ПАЦІЄНТІВ, ЛІКАРІВ
І ФАРМАЦЕВТІВ ПРОГРАМОЮ
«ДОСТУПНІ ЛІКИ»

ПАЦІЄНТИ: НАСКІЛЬКИ ВИ ЗАДОВОЛЕНІ ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ», ВИХОДЯЧИ З НАСТУПНИХ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ? (%)

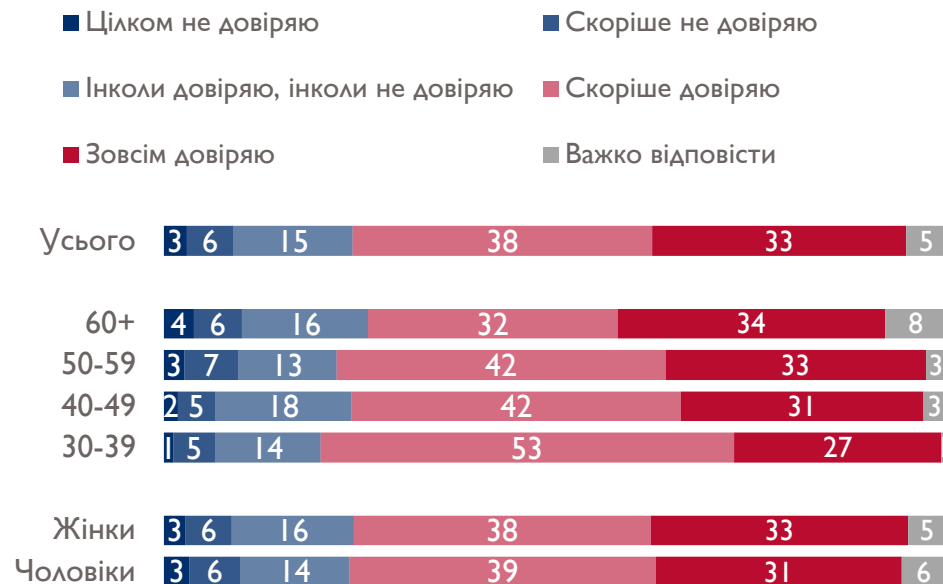

Незважаючи на те, що переважна більшість пацієнтів задоволені програмою, найпоширенішими факторами невдоволення є:

1. Вартість препаратів
2. Перелік ліків

Серед тих, хто особисто чи родичі мають хронічні захворювання та отримували ліки за програмою, N=1016

ПАЦІЄНТИ: ОЦІНІТЬ, НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

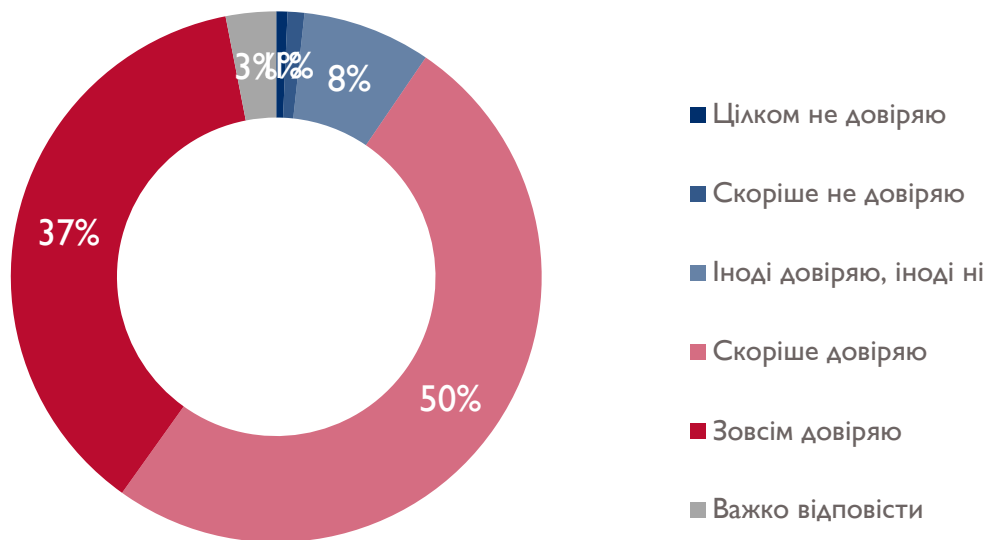

Серед усіх пацієнтів N=1200

71% опитаних пацієнтів зазначили, що довіряють («цілком» або «скоріше») програмі.

“Ну, в даний момент влаштовує все. Те, що не влаштовувало раніше, бо я користуюся вже ж довго, то, що в аптеках не могли знайти потрібні ліки, але зараз усе є.” - Пацієнт

ЛІКАРІ: ОЦІНІТЬ, НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

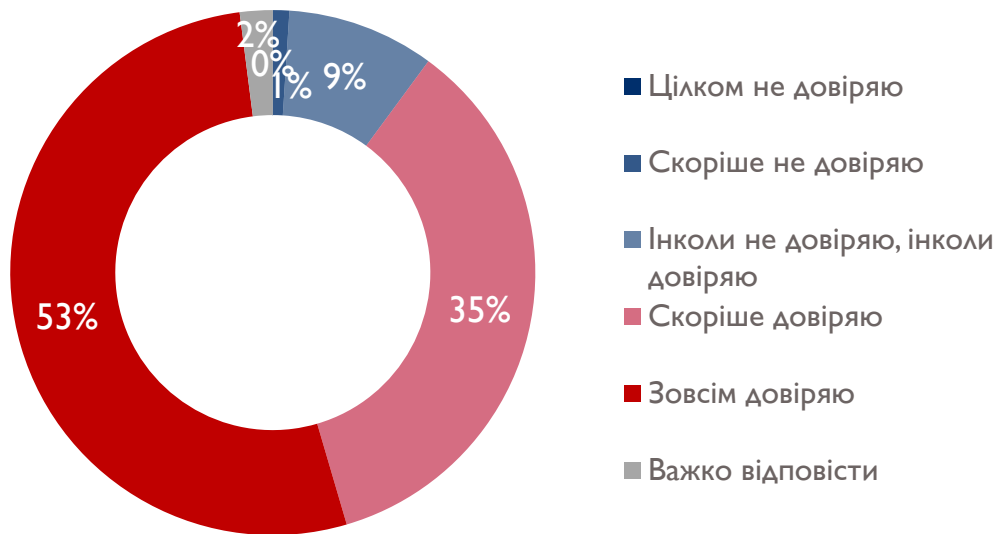

Серед усіх лікарів N=294

87% опитаних лікарів висловлюють свою довіру до програми.

Вони не бачать в програмі суттєвих недоліків та ставляться до технічних проблем, що виникають, з розумінням.

ФАРМАЦЕВТИ: ОЦІНІТЬ, НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ПРОГРАМІ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? (%)

Серед усіх фармацевтів N=88

Більше 80% опитаних фармацевтів висловлюють свою довіру до програми.

A woman in a white lab coat is shown in profile, working in a laboratory. She is holding a small object, possibly a sample, and looking down at it. The background is a laboratory setting with various pieces of equipment and shelves. The entire image is overlaid with a semi-transparent red filter. In the center, there is white text in a bold, sans-serif font.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ
ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- Пацієнти, лікарі та фармацевти задоволені програмою «Доступні ліки». Усі пацієнти позитивно оцінюють програму, вбачаючи в ній реальну допомогу та турботу держави про людей у важкі часи.
- Програма «Доступні ліки» збільшує доступ до ліків і знижує витрати. Близько 80% лікарів і фармацевтів, а також дві третини пацієнтів кажуть, що програма покращує доступ до ліків.
- Пацієнти загалом задоволені переліком ліків, але лікарі та фармацевти бачать можливості для покращення.
- Лікарі та фармацевти стикаються з труднощами з робочими процесами насамперед через зовнішні проблеми, такі як відсутність електрики та Інтернету: одна третина лікарів і близько 40% фармацевтів часто стикаються з труднощами з випискою або оформленням рецептів.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- Лікарі підтримують пацієнтів, але деякі пацієнти все ще не використовують рецепти: серед користувачів програми «Доступні ліки» основними причинами непогашених рецептів є такі, що пацієнти забувають використати їх протягом зазначеного періоду або не можуть придбати весь курс ліків.
- При виборі ліків пацієнти враховують вартість і якість. Загалом для пацієнтів визначальним фактором у виборі ліків є якість (безпосередньо пов'язана з виробником), дещо менше значення має можливість отримати їх безкоштовно.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- Головні причини некористування програмою пацієнтами :
 - відсутність потреби у лікуванні або ж покупці ліків у даний час
 - запропоновані ліки не підходять
 - відсутність пропозиції з боку лікаря
 - недостатність інформації про програму
- Головні бар'єри користування програмою:
 - відсутність потреби у лікуванні або ж покупці ліків у даний час
 - уявлення про низьку якість і ефективність ліків
 - відсутність необхідних ліків

ОБМЕЖЕННЯ

— ВИБІРКА —

Через вторгнення Росії безпека учасників була головним пріоритетом. Проблеми безпеки та міграція населення ввели обмеження вибірки:

- Актуальна регіональна статистика населення відсутня, тому вибірка дослідження була побудована шляхом рівномірного розподілу респондентів по регіонах.
- Опитування та глибинні інтерв'ю проводились у населених пунктах, розташованих подалі від лінії фронту, щоб забезпечити безпеку учасників. Респонденти з прифронтових районів до вибірки не потрапили.

ОБМЕЖЕННЯ

— УЧАСТЬ —

- Найскладнішою групою були фармацевти, декілька відмов від інтерв'ю посилалися на такі причини, як обмеження від керівництва, особисте небажання або побоювання щодо опитування.
- Лікарі були більш доступними для співбесід, але вони часто стикалися з обмеженнями часу, що призводило до незапланованих відмов.
- Деякі респонденти не бажали, щоб інтерв'ю було записано.

ОБМЕЖЕННЯ

— АНАЛІТИКА —

- Через обмежений розмір вибірки був можливий двомірний аналіз на основі віку, статі та типу поселення лише серед пацієнтів із хронічними захворюваннями, які використовують програму «Доступні ліки» (N=763).
- Регіональний розподіл застосовувався до результатів дослідження серед усіх респондентів (N=1200) за такими показниками, як довіра до програми, її вплив на доступ до ліків, оцінка її успішності та джерела поінформованості про дію програми.
- Суми відсотків за відповідями на графіках і діаграмах можуть не дорівнювати 100% через округлення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ОПИТАНИХ

— ЛІКИ —

- Розглянути можливість розширення списку існуючих ліків, щоб включити захворювання, які на цей момент не охоплені програмою, у тому числі онкологічні захворювання та основні антибіотики.
- Уточнити процес формування переліку захворювань і ліків з усіма зацікавленими сторонами.
- Залучати лікарів до процесу відбору ліків для програми.
- Забезпечити більш складні комбінації ліків, які відповідають потребам лікування пацієнтів.

— СИСТЕМНІ —

Спростити процес видачі ліків через систему QR-кодів, яка буде доступною пацієнтам під час отримання ліків.

— НАВЧАННЯ —

Пропонувати додаткове навчання лікарям щодо особливостей та нюансів програми.

— ПРАВО НА УЧАСТЬ —

Розширити охоплення програми з метою включення військовослужбовців і задоволення їхніх особливих потреб в лікуванні.